

INTERJÚ GICZEY PÉTERREL, A CKA SZAKMAI VEZETŐJÉVEL,
A BÉKE-TELEP AKCIÓCSOPORT, AZ ELEVEN GYÁL, A MÁTÉSZALKALEAKS
CSOPORT ÉS A NATÍV MENTORÁVAL

Tankönyvbe illő sikerek éve

– Mire tekintesz nagy könyvbe illő közösségszervezési sikerként az elmúlt pályázati évből?

– Megannyi igaz, klasszikus közösségszervezési siker - nyertes ügy, áttörés, részvétel - született az év során, kiemelném ezek közül a gyáliai közvilágítási kampányának végeredményét, a Római-part megmentését, a Kiserdővédők tevékenységét, a Natív közmegegyeztetési kampányát és a Béke-telepi akciócsoport működését.

Ezek a csoportok, sikerek mind-mind azt mutatják, és ekként tényleg tankönyvbe illeszkednek, hogy ha egy közösség a közösségszervezés módszereit szisztematikusan és következetesen alkalmazza, nem marad el az eredmény. Ez volt minden esetben a kulcs. Interjúztuk, leszűrték a problémákat, ügyet formáltak, kampányt terveztek, amelyben alkalmazták a közösségszervezési taktikákat, cselekvéseket.

– Bár a közösségszervezés módszertana globális, biztosan vannak olyan helyi sajátosságok – történelmi hagyományok, társadalmi jellemzők, hatalmi helyzet, – amelyek nyomán alakítani kell az eszközöket. Melyek ezek a specifikumok?

– A társadalomfejlődési sajátosságokból következően nálunk atonizáltabb a társadalom, kevésbé fordulnak egymás felé az emberek, mint Nyugat-Európában vagy Észak-Amerikában, ahol jellemző az, hogy közösen dolgoznak egy-egy probléma megoldásán. Nálunk sokkal több energiát igényel, és egy szervezőnek nagy kihívást jelent, hogy riébrezze a hasonló problémákkal küzdőket, hogy álljanak össze, osszák meg a feladatokat, figyeljenek, alkalmazkodjanak egymáshoz a közös cél érdekében, mert közösen nagyobb a valószínűsége a cél elérésnek. Magyarországon hozzá vannak szokva

NÉVJEGY

Giczey Péter szociológus, a CKA szakmai vezetője, közösségszervező mentor és tréner. A rendszerváltás óta részt vesz különböző civil szervezetek tevékenységében, a kilencvenes évek közepe óta aktív tag nemzetközi szervezetekben. Óraadóként közösségi munkát oktat a Debreceni Egyetem Szociológia és Szociálpolitikai Tanszékén.

az emberek, hogy ilyen-olyan utakon - kapcsolatokon, saját erőforrásokon keresztül - egyénileg intézzenek olyan ügyeket, amelyek pedig másokat is érinthetnek. Az egy Béke-telepen létrejött akciócsoport tagjai például a mindenkit zavaró, felhalmozódott lom és szemét eltakarítása érdekében összefogtak, és egyénenként anyagi és munka hozzájárulással megoldották a problémát.

A másik fontos és a közösségszervezési folyamatokat is befolyásoló sajátosság, hogy nálunk a hatalmi viszonyok erősebben átszövik a mindennapokat. A hatalomban lévő, képviselttel meghízott emberek sokkal inkább rányomják a bélyegüket a helyi társadalmi viszonyokra, mint a fejlettebb demokráciákban. Gátolják az alulról jövő szerveződések létrejöttét, különböző hatalmi technikákkal szöszszedik a csoportokat. Ha az emberek között kiépül egy erős bizalmi kapcsolat, és ha látják, hogy erőfeszítéseiknek eredménye, sikere van, akkor sokkal nehezebb kizűjűk őket verné. Ehhez idő, befektetett munka, sok találkozás és közös cselekvés kell, lásd az Eleven Gyál sikerét.

Sok jó kezdeményezés hal el a fenti két sajátosság miatt.

– A közösségszervező a szervező folyamat végén a saját távozását is elő kell hogy készítse. Elég egy pályázati év, hogy egy csoport fizetett szervező nélkül életképes maradjon?

– Sok mindentől függ, hogy mennyi időre van szüksége egy csoportnak ahhoz, hogy közösségszervező nélkül is megmaradjon. Az biztos, jó közösségi vezetők kelljenek hozzá. A fent kifejtett két magyar specifikumból

egy harmadik is következik: nálunk hamarabb szétesik egy közösség, ha nincs erre megerősödni, és ehhez három-négy-öt ére van általában szükség. Nem egy jó közösségi vezetőre van szükség, hanem többre, hogy szét lehessen osztani a feladatokat, mert - és ez szintén magyar sajátosság - a szerepekben arra vagyunk szocializálódva, hogy vannak, akik nem adják ki a kezükből a munkát, mások viszont nem vállalnak feladatokat azt látva, hogy azt más ügyis megcsinálja helyettük.

A Mátészalkaleaks csoport például az elmúlt években már megerősödött annyira, hogy sokkal önállóbban tudnak működni.

